

ลักษณะไทยภาคกลางสมัยใหม่ในงานออกแบบสถาปัตยกรรมประเภทบ้านพักอาศัยในปัจจุบัน

นาย อภินันท์ พงศ์เมธากุล

สถาบันวิทย์บริการ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาสถาปัตยกรรมศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาสถาปัตยกรรม ภาควิชาสถาปัตยกรรมศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2542

ISBN 974-333-087-9

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

CENTRAL REGION MODERN THAI CHARACTER IN CURRENT RESIDENTIAL ARCHITECTURE

Mr. Apinant Phongmethakul

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Architecture in Architecture

Department of Architecture

Graduate School

Chulalongkorn University

Academic Year 1999

หัวข้อวิทยานิพนธ์   ลักษณะไทยภาคกลางสมัยใหม่ในงานออกแบบสถาปัตยกรรมประเภท
บ้านพักอาศัยในปัจจุบัน
โดย   นาย อภินันท์ พงศ์เมธากุล
ภาควิชา   สถาปัตยกรรมศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษา   ศาสตราจารย์ ดร. วิมลสิทธิ์ หรยางกูร

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

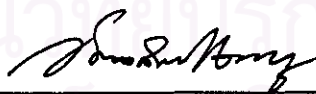
(รองศาสตราจารย์ ดร. สุชาดา กิระนันท์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

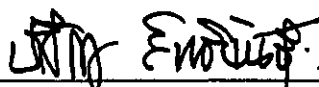
ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ เลอสม สตาปัตตานนท์)

อาจารย์ที่ปรึกษา

(ศาสตราจารย์ ดร. วิมลสิทธิ์ หรยางกูร)

กรรมการ

(อาจารย์ ดร. ปรีชญา สัทธิพันธ์)

อภิวัฒน์ พงศ์เมธากุล : ลักษณะไทยภาคกลางสมัยใหม่ในงานออกแบบสถาปัตยกรรมประเภทบ้านพักอาศัยใน
ปัจจุบัน (CENTRAL REGION MODERN THAI CHARACTER IN CURRENT RESIDENTIAL ARCHITECTURE)
อ.ที่ปรึกษา : ศ. ดร. วิมลสิทธิ์ ทรายางกูร, 204 หน้า. ISBN 974-333-087-9.

ปัจจุบันพบว่า สถาปนิกผู้ออกแบบได้นำลักษณะไทยภาคกลางมาใช้ในการออกแบบบ้านพักอาศัยอย่างกว้างขวาง
ซึ่งเป็นปรากฏการณ์ของการออกแบบสถาปัตยกรรมแนวใหม่ ดังสมมุติฐานการวิจัยที่ว่า ปรากฏการณ์ดังกล่าวก่อให้เกิด
รูปแบบสถาปัตยกรรมที่มีคุณค่าลักษณะไทยภาคกลางสมัยใหม่ขึ้นเป็นที่ยอมรับได้ ดังนั้น จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้อง
ทำการศึกษา เพื่อทราบถึงความคิดเห็นของสถาปนิกทั่วไปต่อการยอมรับแนวทางการออกแบบแนวใหม่ ตลอดจนเพื่อทราบถึง
คุณค่าของลักษณะไทยภาคกลางสมัยใหม่ในงานออกแบบบ้านพักอาศัยในปัจจุบัน

การวิจัยนี้ได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวกับลักษณะไทยภาคกลาง รวมทั้งการศึกษาที่ได้จาก
การสัมภาษณ์สถาปนิกผู้ออกแบบบ้านพักอาศัยที่มีลักษณะไทยภาคกลางสมัยใหม่ ซึ่งใช้เป็นอาคารตัวอย่างในการศึกษาคั้งนี้
ตลอดจนทำการสำรวจลักษณะทางกายภาพของอาคารตัวอย่างที่ศึกษา ทั้งนี้ เพื่อนำผลการศึกษาที่ได้ทั้งหมดไปจัดทำแบบ
สอบถาม ซึ่งมีแนวคำถามที่เกี่ยวกับคุณค่า และการยอมรับลักษณะไทยภาคกลางที่นำมาใช้ในการออกแบบบ้านพักอาศัย
ในปัจจุบัน และนำแบบสอบถามไปสอบถามกลุ่มสถาปนิกทั่วไปจำนวน 300 คน

ผลการวิจัยพบว่า สถาปนิกทั่วไปมีความคิดเห็นโดยรวมเกี่ยวกับประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

1. **ความคิดเห็นทั่วไปเกี่ยวกับเอกลักษณ์ไทย** บ้านพักอาศัยทั่วไปยังไม่มีเอกลักษณ์ไทย ในยุคโลกาภิวัตน์
สถาปนิกส่วนใหญ่เริ่มให้ความสำคัญต่อเอกลักษณ์ไทยในงานออกแบบ แนวทางการนำรูปแบบสถาปัตยกรรมไทยเดิมมาพัฒนา
ให้สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงในปัจจุบัน เป็นแนวทางการออกแบบในเชิงอนุรักษ์สืบสานศิลปวัฒนธรรมไทย อันเป็นที่
ยอมรับของสถาปนิกทั่วไป 2. **คุณค่าลักษณะไทยภาคกลางสมัยใหม่** ก) **รูปแบบที่มีคุณค่าค่อนข้างมาก** ได้แก่ การนำ
ต้นไม้มาใช้เป็นองค์ประกอบ การจัดวางอาคารเป็นกลุ่ม ชานหรือนอกชาน การยื่นชายคาขาว หลังคาทรงสูงหน้าจั่ว และองค์
ประกอบทั่วไป ได้แก่ ค้ำยัน ฝั่มประตู และเสาลอย ข) **รูปแบบที่มีคุณค่าไม่เด่นชัด** ได้แก่ การนำเส้นสายแบบไทยมาประยุกต์
การ จัดวางอาคารหลังเดี่ยว การนำลักษณะได้ดูมาใช้ในงานออกแบบ การแสดงออกถึงสังคมของการใช้วัสดุ และหลังคาทรงสูง
ลักษณะอื่น ๆ ค) **รูปแบบที่มีคุณค่าค่อนข้างน้อย** ได้แก่ การนำเส้นสายของหน้าบ้านมาประยุกต์ และการยื่นชายคาล้น
3. **การยอมรับต่อการนำลักษณะไทยภาคกลางมาใช้ในการออกแบบ** สถาปนิกทั่วไปยอมรับการนำลักษณะไทยภาคกลาง
มาใช้ในการออกแบบ แต่ควรคำนึงถึงประเด็นที่ยังไม่เป็นที่ยอมรับการนำลักษณะไทยภาคกลางมาใช้ในการออกแบบเป็นสำคัญ

อย่างไรก็ตาม นับว่ายังมีความจำเป็นที่จะต้องพัฒนางานออกแบบบ้านพักอาศัยให้มีลักษณะไทยที่เด่นชัดต่อไป
โดยศึกษาเพิ่มเติมในประเด็นต่าง ๆ คือ 1. **ประวัติศาสตร์สถาปัตยกรรมไทย** ซึ่งทำให้ทราบถึงรากเหง้าที่มีความสำคัญต่อการ
พัฒนารูปแบบลักษณะไทยสมัยใหม่ได้อย่างถูกต้องทิศทาง อันเป็นพื้นฐานอันสำคัญเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน 2. **วัสดุและเทคโนโลยี**
การก่อสร้าง เป็นส่วนสำคัญที่ทำให้เกิดความแตกต่างของรูปแบบสถาปัตยกรรมในอดีตกับปัจจุบัน และยังส่งผลให้เกิดการ
เปลี่ยนแปลงต่อไปในอนาคตอันใกล้ 3. **สภาพการณ์ของการเปลี่ยนแปลงโดยรวม** ได้แก่ สภาพทางสังคม เศรษฐกิจ
วัฒนธรรม เทคโนโลยี ตลอดจนวิถีชีวิตในปัจจุบัน การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวย่อมส่งผลให้รูปแบบสถาปัตยกรรมเปลี่ยนแปลงไป

การวิจัยครั้งนี้สามารถนำผลที่ได้ไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนางานออกแบบบ้านพักอาศัยให้มีลักษณะไทย
ภาคกลางสมัยใหม่ได้อย่างเหมาะสม อันเป็นการสืบสานมรดกทางวัฒนธรรมไทยให้ยั่งยืนสืบไป

ภาควิชา ..... **สถาปัตยกรรมศาสตร์** .....
สาขาวิชา ..... **สถาปัตยกรรม** .....
ปีการศึกษา ..... **2542** .....

ลายมือชื่อนิติติ ..... *อภิวัฒน์ พงศ์เมธากุล* .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา ..... *วิมลสิทธิ์ ทรายางกูร* .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม .....

3972364025 : MAJOR ARCHITECTURE

KEY WORD: CENTRAL REGION / MODERN THAI CHARACTER / RESIDENTIAL / ARCHITECTURE
APINANT PHONGMETHAKUL: CENTRAL REGION MODERN THAI CHARACTER IN
CURRENT RESIDENTIAL ARCHITECTURE. THESIS ADVISOR: PROF. VIMOLSIDDHI
HORAYANGKURA, Ph.D. 204 pp. ISBN 974-333-087-9.

At the present moment, Thai architects usually introduce the Central Thai character for the design of new domestic architecture. The approach gives a new character to the Central Region to Thailand. It is necessary therefore to make a careful investigation of the acceptance of the so-called "new design" among the architects and designers. Not less than 300 subjects were thus surveyed through using questionnaire.

The results of investigation among architects can be reported as follows:- 1) **The general information about the Thai houses:** In the event of globalization, the mansions or houses are still lacking its Thai character, though most of the architects are trying to exert the importance of Thai characteristics into their design; to integrate the original Thai Architecture to the modern existence has become the goal for all architects. 2) **The new modern Thai character of Central Region:** a) *Valuable Design:* One of the theme is enhanced by trees which can be introduced to become elements in grouping of buildings forming an extension of out-door environment; gable of high-pitched roof, bracing and free standing posts for examples can also be included. b) *Styles with subordinate quality:* The arrangement of a single mass, the honest use of materials, or the use of other forms of high-pitch roof, etc. c) *Other forms which are subduable in design:* Making use of the pattern in gable-end (Na-bean) of the Thai Architecture and the short projection of roof-eave. 3) **The acceptance of the majority in the introduction of Central Thai style for houses:** There are certain Thai features that were not accepted by all architects.

However, it is necessary that we have to develop the design of these residential units and exert a clear Thai style on the design by fully studying on various aspects. They are:- 1) The history of Thai Architecture in order to identity the roots which are necessary to the developments of the new Thai character. 2) The materials and construction technology would be the causes of the difference between the past and present and leading to the future change. 3) The motivation for the social, economic, technological and cultural changes including the present ways of living; these changes would eventually effect the form of architecture.

This research would help to develop the appropriate design of new houses or living quarters in the Central Region of Thailand which would be able to sustain the Thai cultural heritage.

ภาควิชา ..... สถาปัตยกรรมศาสตร์ .....

สาขาวิชา ..... สถาปัตยกรรม .....

ปีการศึกษา ..... 2542 .....

ลายมือชื่อนิติกร ....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา ....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม .....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความช่วยเหลืออย่างดียิ่งของ ศาสตราจารย์ ดร. วิมลสิทธิ์ หรยางกูร อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งท่านได้ให้คำแนะนำ และข้อคิดเห็นต่าง ๆ ในการวิจัยมาด้วยดีตลอด และเนื่องจากทุนการวิจัยครั้งนี้ บางส่วนได้รับมาจากทุนอุดหนุนการวิจัยของบัณฑิตวิทยาลัย จึงขอขอบพระคุณบัณฑิตวิทยาลัยมา ณ ที่นี้ด้วย

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณผู้ที่ให้ความช่วยเหลือในด้านข้อมูล และ ในด้านอื่น ๆ อันเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้การวิจัยครั้งนี้ประสบผลสำเร็จ

ท้ายนี้ ผู้วิจัยใคร่ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ - คุณแม่ ตลอดจนผู้ที่มีได้กล่าวถึงทุกท่าน ที่ให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยเสมอมาจนสำเร็จการศึกษาในครั้งนี้

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง.....	ฐ
สารบัญแผนภูมิ	ฑ
สารบัญภาพ	ฒ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์การศึกษา	2
1.3 ขอบเขตการศึกษา	3
1.4 สมมุติฐานการศึกษา.....	3
1.5 วิธีดำเนินการศึกษา	4
1.6 ระเบียบวิธีวิจัย	7
1.7 ประโยชน์ของการศึกษา	11
1.8 คำจำกัดความเฉพาะการศึกษานี้	11
บทที่ 2 ทฤษฎีและการศึกษาที่เกี่ยวข้อง.....	13
2.1 แนวทางการสร้างสรรค์เอกลักษณ์ไทยสมัยใหม่ในงานสถาปัตยกรรม	13
2.1.1 เอกลักษณ์ไทยสมัยใหม่.....	13
2.1.2 เอกลักษณ์ไทยเชิงรูปธรรมและนามธรรม.....	15
2.1.3 การสร้างสรรค์มรดกทางวัฒนธรรม	16
2.1.4 สภาพการณ์ในปัจจุบัน.....	16
2.1.5 เทคโนโลยีสมัยใหม่	18
2.1.6 การอยู่อาศัยยุคใหม่	18
2.2 การรับรู้ลักษณะไทย	19
2.2.1 การรับรู้.....	20

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
2.2.2	ประสบการณ์.....20
2.2.3	การให้คุณค่า 20
2.3	มูลเหตุของการเกิดลักษณะไทยเดิมภาคกลาง 21
2.3.1	สภาพภูมิประเทศ.....21
2.3.2	สภาพภูมิอากาศ 21
2.3.3	วัสดุการก่อสร้าง.....22
2.3.4	คติความเชื่อ.....22
2.3.5	วัฒนธรรมไทย.....23
2.4	ลักษณะไทยเดิมภาคกลาง.....23
2.4.1	การจัดวางอาคาร 23
2.4.2	ประโยชน์ใช้สอย.....25
2.4.3	ทรงหลังคา.....26
2.4.4	ซุ้มประตู 29
2.4.5	การปลูกต้นไม้.....29
2.4.6	เส้นสายหรือลวดลาย.....30
2.4.7	โครงสร้างของเรือนไทยเดิมภาคกลาง.....30
2.4.8	เสา 30
2.4.9	ฝาผนัง.....31
2.4.10	หน้าต่างและประตู.....31
2.4.11	ไม้ค้ำยัน.....32
2.5	ความหมายทั่วไปที่เกี่ยวข้องกับการศึกษานี้.....32
2.5.1	เรือน.....32
2.5.2	เรือนเครื่องผูก 32
2.5.3	เรือนเครื่องสับ 33
2.5.4	เรือนไทยเดิมภาคกลาง.....34
2.5.5	อาคารที่มีลักษณะไทย.....35

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

บทที่ 3 อาคารตัวอย่างที่ศึกษา	36
3.1 รายชื่ออาคารตัวอย่างที่ศึกษา และ สถาปนิกผู้ออกแบบ.....	36
3.2 ลักษณะกายภาพของอาคารตัวอย่างที่ศึกษา.....	39
1. บ้านพักอาศัยของคุณบุญญวัฒน์- ศาสตราจารย์มุสตี ทิพทัส.....	39
2. บ้านพักอาศัยของ รองศาสตราจารย์ ดร. สุนทร บุญญาธิการ.....	41
3. บ้านพักอาศัยของ รองศาสตราจารย์ ฤทัย ใจจงรัก.....	43
4. บ้านพักอาศัยของ ผู้ใหญ่เกียรติ สุขมาก	45
5. บ้านพักอาศัยของ คุณชัยประนิน- คุณจุฑาพร วิสุทธิผล.....	47
6. บ้านพักอาศัยของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ธนิต- คุณณลินี จินดาวนิต.....	49
7. บ้านพักอาศัยของคุณสงวน อินพันธ์.....	50
8. บ้านพักอาศัยตากอากาศของผู้ช่วยศาสตราจารย์ วีระ อินพันธ์	52
9. บ้านพักอาศัยในโครงการเลคไซด์การ์เด็นโฮม 2	55
10. บ้านพักอาศัยของคุณวิโรจน์ เอื้องอุดม	57
11. บ้านพักอาศัยของ พลโทเจริญศักดิ์ เทียงธรรม	59
12. บ้านสะพาน.....	61
13. บ้านพักอาศัยของคุณปรีชา ชัยรัตน์.....	62
14. บ้านพักอาศัยในโครงการ เอ็กซ์โฮติก้า คาซ่า เขาใหญ่.....	64
15. บ้านพักอาศัยในโครงการ เอ็กซ์โฮติก้า คาซ่า ชลบุรี.....	65
16. บ้านพักอาศัยของคุณเอกฤทธิ์ ประดิษฐ์สุวรรณ	67
17. บ้านพักอาศัยของคุณชาติ เจริญศรี.....	68
18. บ้านพักอาศัยของ Mr. Albert t. Chandler	70
19. บ้านพักอาศัยในโครงการบ้านหัวไร่ปลายนา	72
20. บ้านต้นสัก.....	74
21. บ้านพักอาศัยของคุณธีรพล - รองศาสตราจารย์ประภาภัทร นิยม.....	75
22. บ้านพักอาศัยในโครงการบ้านสวนริมคลอง กรุงเทพมหานคร.....	77

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

บทที่ 4 การศึกษาข้อมูลจากการสัมภาษณ์.....	79
4.1 รายชื่อสถาปนิกผู้ออกแบบอาคารตัวอย่างที่ศึกษา.....	79
4.2 การวิเคราะห์ประเด็นต่าง ๆ ที่ได้จากการสัมภาษณ์สถาปนิกผู้ออกแบบอาคาร ตัวอย่างที่ศึกษา.....	82
4.3 ลักษณะไทยภาคกลางสมัยใหม่ที่ได้จากการศึกษาลักษณะกายภาพของอาคาร ตัวอย่างที่ศึกษา และประเด็นที่ได้จากการสัมภาษณ์สถาปนิกผู้ออกแบบอาคาร ตัวอย่างที่ศึกษา.....	93
4.3.1 เส้นสายที่เรียบง่าย.....	94
4.3.2 การปลูกต้นไม้เพื่อความร่มรื่น.....	94
4.3.3 การจัดวางอาคารเป็นกลุ่มล้อมนอกชาน.....	94
4.3.4 การจัดวางอาคารอาคารหลังเดี่ยว.....	94
4.3.5 ชานหรือนอกชาน.....	95
4.3.6 ใต้ถุน.....	95
4.3.7 สีฉาบของวัสดุ.....	96
4.3.8 การยื่นชายคายาว.....	97
4.3.9 การยื่นชายคาสั้น.....	98
4.3.10 หลังคาทรงสูงหน้าจั่ว.....	98
4.3.11 หลังคาทรงสูงลักษณะอื่น ๆ.....	98
4.3.12 รั้วประตู.....	98
4.3.13 ไม้ค้ำยัน ท้าวแขน คันทวย.....	99
4.3.14 เสาลอย.....	99
4.4 ความคิดเห็นทั่วไปที่ได้จากการสัมภาษณ์สถาปนิกผู้ออกแบบอาคารตัวอย่าง ที่ศึกษา.....	99
4.4.1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการศึกษาสถาปัตยกรรมในประเทศไทย.....	99
4.4.2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการออกแบบของสถาปนิกไทย.....	100
4.4.3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับงานสถาปัตยกรรม.....	101
4.4.4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับผลงานการออกแบบบ้านพักอาศัยทั่วไปในปัจจุบัน.....	102

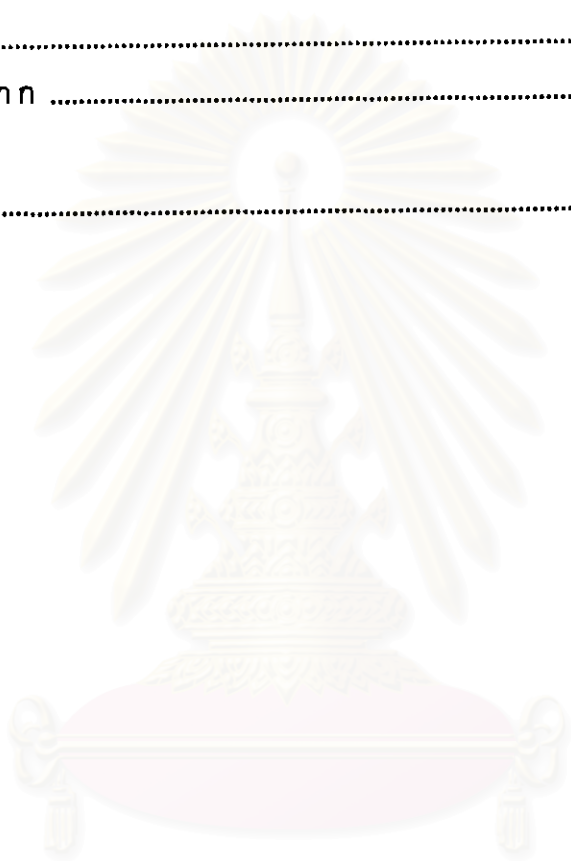
สารบัญ (ต่อ)

หน้า

4.4.5	ความคิดเห็นเกี่ยวกับการออกแบบบ้านพักอาศัยให้มีลักษณะไทยภาคกลาง	103
4.4.6	ความคิดเห็นเกี่ยวกับค่านิยม	106
4.4.7	ข้อเสนอแนะอื่น ๆ.....	107
บทที่ 5	การวิเคราะห์ความคิดเห็นจากแบบสอบถาม	109
5.1	รูปแบบการวิเคราะห์.....	109
1.	รูปแบบการวิเคราะห์ความคิดเห็นทั่วไปเกี่ยวกับลักษณะไทย	110
2.	รูปแบบการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับ คุณค่า ลักษณะไทยภาคกลางที่นำมาใช้ในงานออกแบบสถาปัตยกรรมประเภทบ้านพักอาศัยในปัจจุบัน.....	110
3.	รูปแบบการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับการยอมรับลักษณะไทยภาคกลางที่นำมาใช้ในงานออกแบบสถาปัตยกรรมประเภทบ้านพักอาศัยในปัจจุบัน.....	110
5.2	การวิเคราะห์ประเด็นจากแบบสอบถาม.....	111
1.	การวิเคราะห์ความคิดเห็นทั่วไปเกี่ยวกับลักษณะไทย.....	111
2.	การวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณค่าลักษณะไทยภาคกลางที่นำมาใช้ในงานออกแบบสถาปัตยกรรมประเภทบ้านพักอาศัยในปัจจุบัน.....	114
3.	การยอมรับลักษณะไทยภาคกลางที่นำมาใช้ในงานออกแบบสถาปัตยกรรมประเภทบ้านพักอาศัยในปัจจุบันของอาคารตัวอย่างที่ศึกษา	143
บทที่ 6	บทสรุปและเสนอแนะ	152
6.1	ข้อสรุปผลจากการวิจัย.....	152
6.1.1	ความคิดเห็นทั่วไปเกี่ยวกับลักษณะไทย	152
6.1.2	ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณค่าลักษณะไทยภาคกลางที่นำมาใช้ในงานออกแบบสถาปัตยกรรมประเภทบ้านพักอาศัยในปัจจุบัน.....	153
6.1.3	การยอมรับลักษณะไทยภาคกลางที่นำมาใช้ในงานออกแบบสถาปัตยกรรมประเภทบ้านพักอาศัยในปัจจุบันของอาคารตัวอย่างที่ศึกษา	163
6.2	ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคต	164

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
รายการอ้างอิง	166
ภาคผนวก	168
ภาคผนวก ก	188
ประวัติผู้วิจัย	181

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 5. 1	แสดงความคิดเห็นทั่วไปเกี่ยวกับลักษณะไทย	111
ตารางที่ 5. 2	แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณค่าลักษณะไทยภาคกลางสมัยใหม่ ในด้านความงาม (เส้นสายที่เรียบง่าย)	114
ตารางที่ 5. 3	แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณค่าลักษณะไทยภาคกลาง ในการปลูกต้นไม้ เพื่อความร่มรื่น	117
ตารางที่ 5. 4	แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับ คุณค่าลักษณะไทยภาคกลาง ในการจัดวางอาคาร.....	119
ตารางที่ 5. 5	แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณค่าลักษณะไทยภาคกลางในด้านการใช้ประโยชน์ ประเภทฐานหรือนอกฐานมาใช้ในงานออกแบบ.....	123
ตารางที่ 5. 6	แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณค่าลักษณะไทยภาคกลางในด้านการใช้ประโยชน์ บริเวณใต้ถุนโดยการกั้นส่วนให้สอยบางส่วน.....	125
ตารางที่ 5. 7	แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณค่าลักษณะไทยภาคกลางในการแสดงออกถึงลึจจะ ของการใช้วัสดุ.....	128
ตารางที่ 5. 8	แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับ คุณค่าลักษณะไทยภาคกลางในเรื่องการขึ้นชายคา.....	130
ตารางที่ 5. 9	แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณค่าลักษณะไทยภาคกลางในเรื่องรูปแบบของหลังคา... 134	134
ตารางที่ 5. 10	แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณค่าลักษณะไทยภาคกลางในการใช้องค์ประกอบ ทั่วไป.....	138
ตารางที่ 5. 11	แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการยอมรับลักษณะไทยภาคกลางที่นำมาใช้ในงาน ออกแบบสถาปัตยกรรมประเภทบ้านพักอาศัยในปัจจุบันของอาคารตัวอย่างที่ศึกษา.. 143	143
ตารางที่ 6. 1	แสดงการสรุปผลเกี่ยวกับคุณค่าลักษณะไทยภาคกลางสมัยใหม่	156

สารบัญแผนภูมิ

หน้า

แผนภูมิที่ 1.1 โครงร่างโดยย่อของการวิจัย.....	5
แผนภูมิที่ 1.2 ขั้นตอนและวิธีการศึกษา	6

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพที่ 2.1	เรือนไทยเดิมภาคกลาง ประเภทเรือนเดี่ยว	24
ภาพที่ 2.2	ลักษณะเรือนหมู่ของเรือนไทยเดิมภาคกลาง	24
ภาพที่ 2.3	ลักษณะการขยายตัวของเรือนไทยเดิมภาคกลาง	25
ภาพที่ 2.4	ลักษณะทรงหลังคาของเรือนไทยเดิมภาคกลาง	26
ภาพที่ 2.5	แสดงองค์ประกอบหลังคาของเรือนไทยเดิมภาคกลาง	27
ภาพที่ 2.6	ลักษณะหน้าจั่วของเรือนไทยเดิมภาคกลาง	28
ภาพที่ 2.7	ซุ้มประตูเรือนไทยเดิมภาคกลาง.....	29
ภาพที่ 2.8	โครงสร้างของเรือนไทยเดิมภาคกลาง.....	30
ภาพที่ 2.9	ลักษณะของไม้ค้ำยันของเรือนไทยเดิมภาคกลาง.....	32
ภาพที่ 2.10	รูปตัดขวางเรือนเครื่องผูก	33
ภาพที่ 2.11	รูปตั้งด้านสกัดของเรือนเครื่องลับ.....	34
ภาพที่ 3.1	ลักษณะกายภาพบ้านพักอาศัยของคุณบุญญวัฒน์ - ศาสตราจารย์สุลดี ทิพทัส	40
ภาพที่ 3.2	ลักษณะกายภาพบ้านพักอาศัยของ รองศาสตราจารย์ ดร.สุนทร บุญญาธิการ	42
ภาพที่ 3.3	ลักษณะกายภาพบ้านพักอาศัยของ รองศาสตราจารย์ ฤทัย ใจจงรัก	44
ภาพที่ 3.4	ลักษณะกายภาพบ้านพักอาศัยของ ผู้ใหญ่เกียรติ สุขมาก.....	46
ภาพที่ 3.5	ลักษณะกายภาพบ้านพักอาศัยของ คุณชัยประนิน - คุณจุฑาพร วิสุทธิผล	48
ภาพที่ 3.6	ลักษณะกายภาพบ้านพักอาศัยของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ธนิต - คุณณลินี จินดาวนิต.....	49
ภาพที่ 3.7	ลักษณะกายภาพบ้านพักอาศัยของ คุณสงวน อินพันทั้ง	51
ภาพที่ 3.8	ลักษณะกายภาพบ้านพักอาศัยตากอากาศของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วีระ อินพันทั้ง.....	53
ภาพที่ 3.9	ลักษณะกายภาพบ้านพักอาศัยในโครงการเลคไซด์การ์เด็นโฮม 2.....	56
ภาพที่ 3.10	ลักษณะกายภาพบ้านพักอาศัยของ คุณวิโรจน์ เอื้องอุดม.....	58
ภาพที่ 3.11	ลักษณะกายภาพบ้านพักอาศัยของ พลโทเจริญศักดิ์ เทียงธรรม.....	60
ภาพที่ 3.12	ลักษณะกายภาพของบ้านสะพาน.....	61
ภาพที่ 3.13	ลักษณะกายภาพบ้านพักอาศัยของ คุณปรีชา ชัยรัตน์.....	63
ภาพที่ 3.14	ลักษณะกายภาพบ้านพักอาศัยในโครงการ เอ็กซ์โซติก้า คาซ่า เขาใหญ่.....	64
ภาพที่ 3.15	ลักษณะกายภาพบ้านพักอาศัยในโครงการ เอ็กซ์โซติก้า คาซ่า ชลบุรี.....	66
ภาพที่ 3.16	ลักษณะกายภาพบ้านพักอาศัยของ คุณเอกฤทธิ์ ประดิษฐ์สุวรรณ.....	67
ภาพที่ 3.17	ลักษณะกายภาพบ้านพักอาศัยของ คุณชาติรี เจริญศรี.....	69

สารบัญภาพ (ต่อ)

หน้า

ภาพที่ 3.18	ลักษณะกายภาพบ้านพักอาศัยของ Mr. Albert t. Chandler.....	71
ภาพที่ 3.19	ลักษณะกายภาพบ้านพักอาศัยในโครงการบ้านหัวไร่ปลายนา.....	73
ภาพที่ 3.20	ลักษณะกายภาพบ้านต้นสัก.....	74
ภาพที่ 3.21	ลักษณะกายภาพบ้านพักอาศัยของ คุณธีรพล - รองศาสตราจารย์ ประภาภัทร นิยม....	76
ภาพที่ 3.22	ลักษณะกายภาพบ้านพักอาศัยในโครงการบ้านสวนริมคลอง กรุงเทพมหานคร.....	78
ภาพที่ 5. 1	การประยุกต์เส้นสายที่เรียบง่าย.....	114
ภาพที่ 5. 2	การปลูกต้นไม้เพื่อความร่มรื่น.....	116
ภาพที่ 5. 3	การจัดวางอาคารล้อมนอกชาน.....	119
ภาพที่ 5. 4	การจัดวางอาคารหลังเดี่ยว.....	119
ภาพที่ 5. 5	การใช้ประโยชน์ประเภทชานหรือนอกชาน.....	122
ภาพที่ 5. 6	การใช้ประโยชน์บริเวณใต้ถุนโดยการกันส่วนใช้สอยบางส่วน.....	125
ภาพที่ 5. 7	การแสดงออกถึงสัจจะของการใช้วัสดุ.....	127
ภาพที่ 5. 8	การยื่นชายคายาว.....	129
ภาพที่ 5. 9	การยื่นชายคาล้น.....	130
ภาพที่ 5. 10	หลังคาทรงสูงหน้าจั่ว.....	133
ภาพที่ 5. 11	หลังคาทรงสูงลักษณะอื่น.....	133
ภาพที่ 5. 12	ค้ำยัน.....	137
ภาพที่ 5. 13	ซุ้มประตู.....	137
ภาพที่ 5. 14	เสาลอย.....	138